

YLIOPPILASKIRJOITUKSET TUTUKSI

Vihdin lukio 13.4.2022

TERVETULOA!

Esityksen kuvat: Vihdin lukion arkisto,
opintopolku.fi ja unsplash.com

ILLAN AIHEINA

- Ylioppilastutkinto pähkinänkuoressa
- Valmistautuminen digitaalisiin ylioppilaskokeisiin
- Oppiainekohtaiset ylioppilaskoeinfot

rehtori Satu Nokelainen

- Syksyn 2022 tutkintoon ilmoittautuminen ja osallistuminen
- Ylioppilaskirjoitukset ohjauksen näkökulmasta
- Ylioppilastutkinnon vaikutus jatko-opintoihin - korkeakoulujen todistusvalinnat

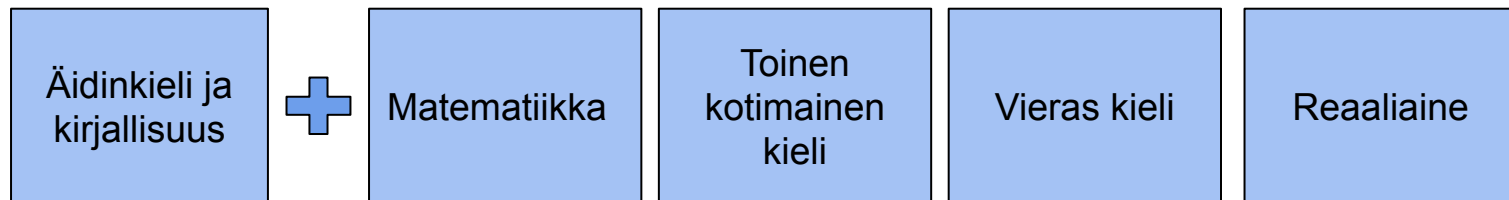
opinto-ohjaajat Anna Kopra ja Maiju Väli-Klemelä

YLEISTÄ YO-KOKEESTA

- **Valtakunnallinen**, kaikille yhteinen päättökoe.
- Mittaa **lukion oppimäärän** oppimista.
- Kysymykset tulevat **pakollisista ja syventävistä** kursseista.
- Painopiste on eri oppiaineiden **integraatiossa**.
- Edellyttää perinpohjaista tietojen hallintaa ja **soveltamisen taitoja**.
- Ylioppilaskokeen painoarvo on lisääntynyt kaikissa **korkeakouluvalinnoissa**.

YLIOPPILASTUTKINNON RAKENNE K2022

- **Uusi rakenne** koskee kokelaita, jotka aloittavat tutkinnon suorittamisen keväällä 2022 tai sen jälkeen (laskenta alkaa ilmoittautumisesta).
- Tutkintoon on sisällytettävä **vähintään viisi koetta**.
- **Äidinkielen ja kirjallisuuden** kokeen suorittavat kaikki.
- Lisäksi valitaan **vähintään neljä** eri oppiaineen koetta vähintään kolmesta ryhmästä:

ESIM. 1

ÄIDINKIELI

A-ENGLANTI

MATEMATIIKKA
LYHYT

HISTORIA

YHTEISKUNTA-
OPPI

EI
RUOTSIA

ESIM. 2

ÄIDINKIELI

A-ENGLANTI

C-ESPANJA

B-RUOTSI

MAANTIEDE

EI
MATEMATIIKKA

ESIM. 3

ÄIDINKIELI

B-RUOTSI

MATEMATIIKKA
PITKÄ

PSYKOLOGIA

BIOLOGIA

EI VIERASTA
KIELTÄ

ESIM. 4

ÄIDINKIELI

C-ENGLANTI

C-SAKSA

MATEMATIIKKA
PITKÄ

B-RUOTSI

EI
REAALIAINETTA

ESIM. 5

ÄIDINKIELI

A-ENGLANTI

B-RUOTSI

MATEMATIIKKA
PITKÄ

FYSIIKKA

VALINTA
KAIKISTA

← kaikille
pakollinen

neljä
muuta
koetta
valitaan
vähintään
kolmesta
oppiaine-
ryhmästä:

KIELET
REAALI
MATIIKKA
RUOTSI/
SUOMI

LISÄKSI ON MAHDOLLISTA

- suorittaa niin monta koetta, kuin tutkinnon aikarajoissa ehtii
  - määrää kannattaa harkita tarkoin
  - huomioitava valmistautumisaika ja luku-urakka
- suorittaa saman aineen eri oppimääriä (uusi)
  - pitkä ja lyhyt matematiikka
  - A- ja C-kieli
  - pitkä ja keskipitkä ruotsi
- HUOM! Eri oppimäärien kokeet lasketaan suoritukseksi kuitenkin vain kerran.
- HUOM! Yhden viidestä kokeesta on oltava laajuudeltaan pitkä.

TUTKINNON SUORITUSAIKA

- Ylioppilastutkinto on suoritettava kolmen perättäisen tutkintokerran aikana.
  - esim. **syksy 2022, kevät 2023**, syksy 2023
  - lisääikaa tulee, jos tutkintoon kuuluva koe on hylätty (eli yksi viidestä)
- Tutkinto valmistuu, kun viisi tutkintoon kuuluvaa koetta on suoritettu hyväksytysti / kompensoidusti.

KOKEIDEN UUSIMINEN / tutkinto kesken

Hylätty koe:

- uusintaoikeus kolmesti kokeen tutkintokertaa seuraavan kolmen tutkintokerran aikana.
- Esim. hylätty s2022:
uusintaoikeuskerrat k2023, s2023, k2024
→ tason voi vaihtaa helpommaksi
→ tutkintoon jäätävä 1 pitkä koe

Hyväksytty koe:

- rajoitukseton uusintaoikeus

KOKEIDEN UUSIMINEN / tutkinto valmis

- Tutkinnon valmistumisen jälkeen sekä hyväksyttyjä että hylättyjä kokeita voi uusia rajoituksetta.

TUTKINTO VALMISTUU

- kun vaaditut lukio-opinnot on suoritettu
  - vähintään 75 kurssia tehtynä + kaikkien oppiaineiden oppimäärät hyväksytyjä

JA

- tutkintoon kuuluvat viisi ylioppilaskoetta on suoritettu hyväksytysti / kompensoidusti

KOMPENSAATIO

Kompensaatiopisteet:

- L = 7 pistettä
- E = 6 p.
- M = 5 p.
- C = 4 p.
- B = 3 p.
- A = 2 p.

Kompensaatio:

- i   vaatii 10 pistettä

Kompensaatio koskee vain yhtä hylättyä koetta.

TUTKINNON VALMISTUMINEN

Mikäli kokelas **ei saa** tutkintoa suoritetuksi vaaditussa ajassa, koko tutkinto katsotaan hylätyksi.

Kokelas voi aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta ja sisällyttää hylätyn tutkinnon **hyväksytyt kokeet** uuteen tutkintoon tietyin reunaehdoin.

YO-KOE KATSOTAAN HYLÄTYKSI, KUN

Opiskelija on ilmoittautunut mutta

- jättää saapumatta ilman painavaa syytä
- jättää saapumatta jompaankumpaan äidinkielen osakokeista
- ei ole jättänyt arvosteltavaksi kelpaavaa suoritusta
- ei osaa riittävästi
- aiheuttaa vakavaa häiriötä koetilanteessa

ERITYISJÄRJESTELYT JA PUOLTOLAUSEET

Lukivaikeus

Sairaus tai vamma

Vieraskielisyys

Erityisen vaikea
elämäntilanne

YLEISET PERIAATTEET

- yhdenvertaisuuden periaate
- erityisjärjestelyt mahdollisia – eivät automaatio
- yksi peruste lukio-opintojen aikainen tuen tarve ja toteutetut tukitoimet
- YTL päättää erityisjärjestelyistä kokelaan tai hänen huoltajansa hakemuksen perusteella

HEIKENTÄVÄN SYYN ASTEIKKO

YTL arvioi aina tapauskohtaisesti, hakemuksen ja lausuntojen perusteella, heikentävän syyn **vaikuttavuutta** koesuoritukseen:

- ei vaikuta
- vaikuttaa jonkin verran
- vaikuttaa merkittävästi
- vaikuttaa erittäin paljon

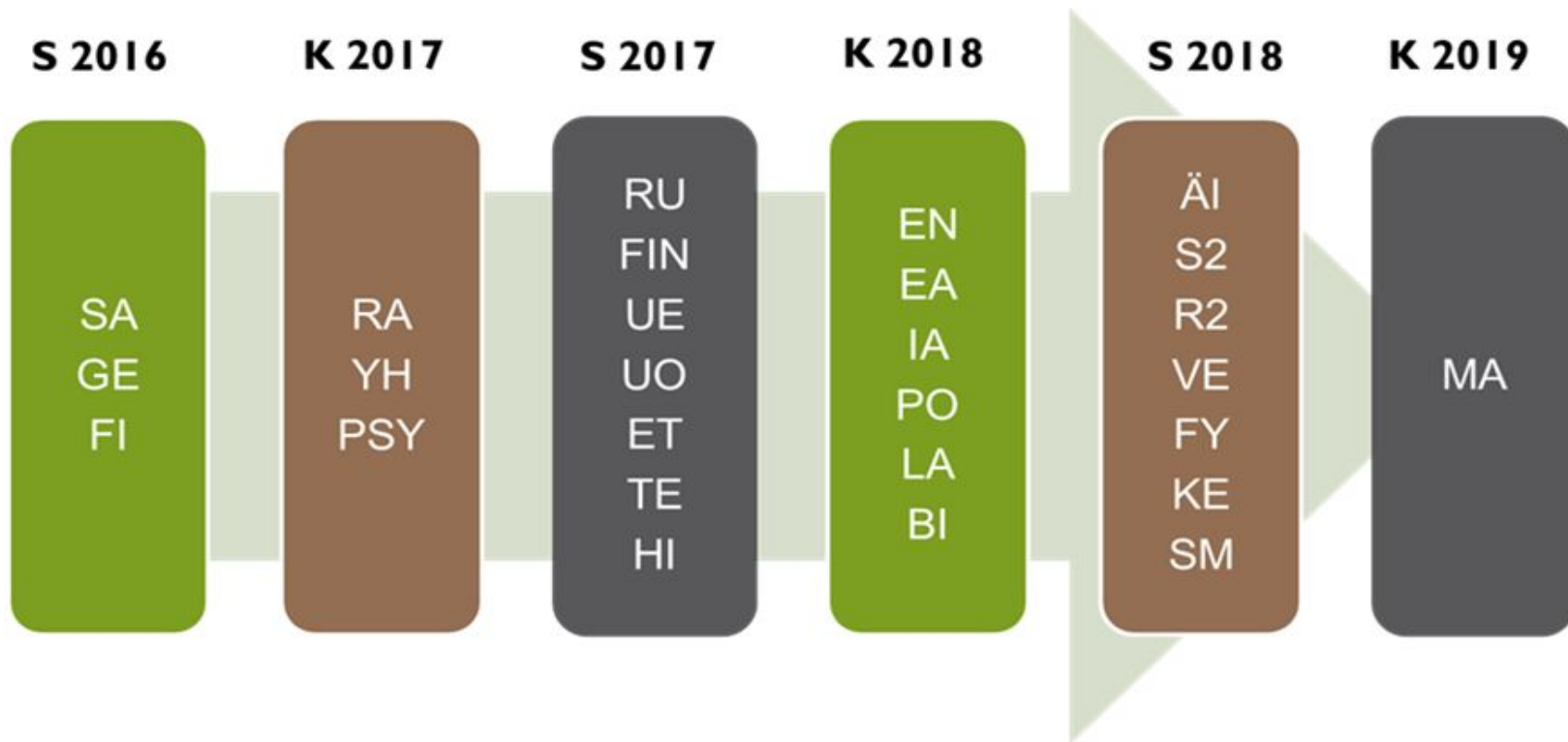
Lisätietoja: [Ylioppilastutkinto.fi](https://ylioppilastutkinto.fi) → Määräykset → Erityisjärjestelyt

OTA YHTEYTTÄ

- Lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus
→ OTA YHTEYS KAISA HAUTIO (ERITYISOPETTAJA)
- Sairaus tai vamma (yleisimmin näkö- tai kuulovamma)
→ OTA YHTEYS CHRISTA PEUHKURI (TERVEYDENHOITAJA)
- Erityisen vaikea elämäntilanne
→ OTA YHTEYS EEVA-MARIA LAMPIKARIIN (KURAATTORI)
- Vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta
→ OTA YHTEYS OMAAN OPINTO-OHJAAJAASI (Maiju, Anna tai Liisa)

DIGITAALINEN YLIOPPILASTUTKINTO

KOKEISSA OLTAVA MUKANA

Opiskelijalla on itsellään oltava kaikki tarvittavat välineet!

- kannettava, YTL:n kriteerit täyttävä tietokone
  - vanha on ehdottomasti parempi kuin tuliterä
- virtajohto (riittävän pitkä - 3 - 5 metriä)
- langalliset kuulokkeet (+ lankahiiri)
- adapteri, jos USB-paikkoja ei ole riittävästi
- kuvallinen henkilökortti, passi, ajokortti

KOKELAAN TEKNISET TAIDOT

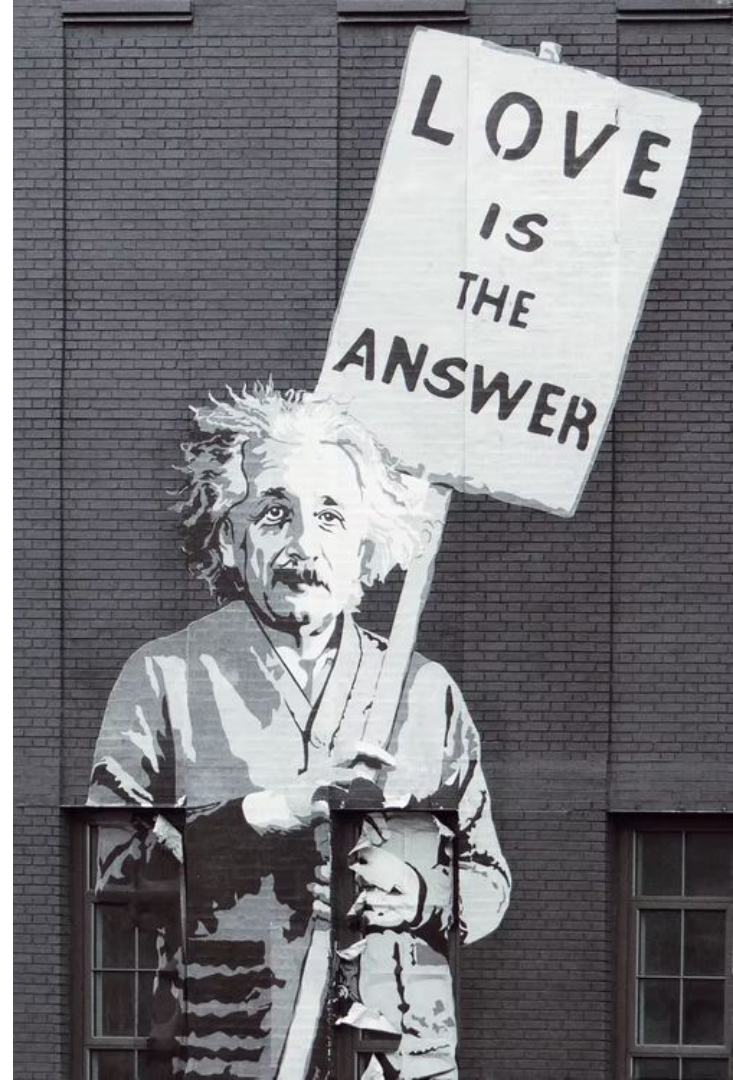
Kokeeseen osallistuva

- On harjoitellut yo-koetilannetta Abitilla.
- Osaa kiinnittää verkkopiuhan koneeseensa.
- Osaa käynnistää tietokoneensa USB-muistilta.
- Osaa kiinnittää kuulokkeet koneeseen ja tehdä äänitestin.
- Osaa käyttää sujuvasti eri kokeissa käytettäviä ohjelmia.

→ **harjoitus tekee mestarin**

SANANEN YO-KOKEISTA

ÄIDINKIELEN YO-KOE

- Kaikille pakollinen
- Kaksi erillistä koetta:
  - 1) LUKUTAITOA mittaava
  - 2) KIRJOITUSTAITOA mittaava
- Molemmissa kokeissa aineistoilla vahva asema

Lukutaidon koe

- Arvioi ensisijaisesti kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa.
- A-osa: **media- ja asiatekstien** analysointia ja tulkintaa → **erittelevä ja kriittinen lukutaito**
- B-osa: **kaunokirjallisten ja muiden fiktiivisten tekstien** analysointia ja tulkintaa → **tekstien tulkinnan taito**

Kirjoitustaidon koe

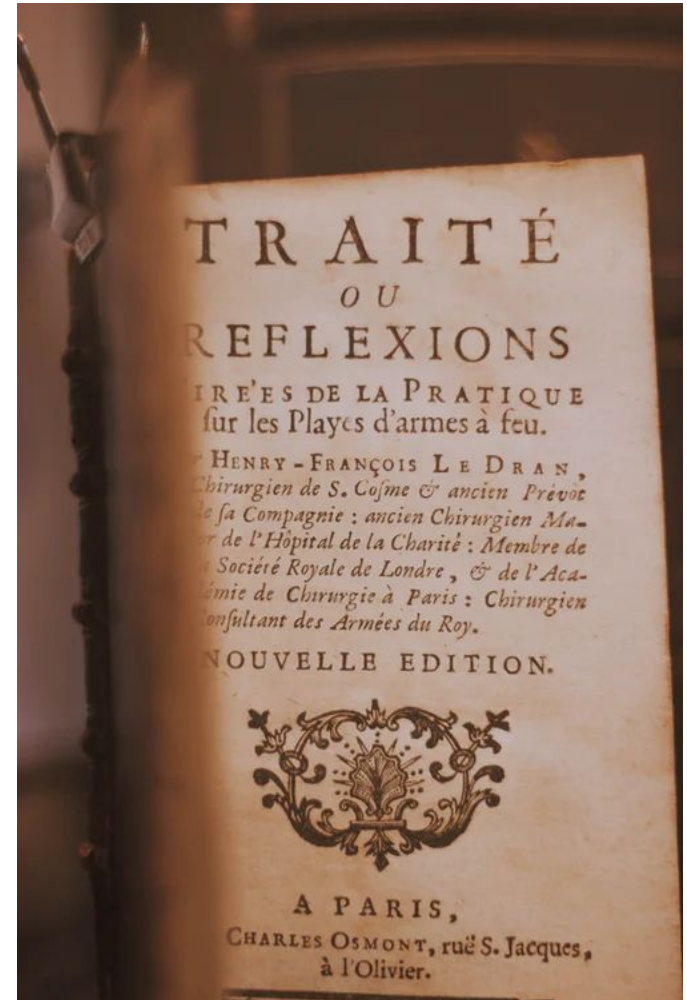
- Kirjoitustaidon kokeessa tuotetaan pohtiva, näkökulmia avaava tai kantaa ottava teksti vähintään kahden aineiston pohjalta.
- **Yhtenäinen teema**, josta 5–7 aihetta → niistä kokelas valitsee yhden ja rajaa tarkoituksenmukaisesti.
- Suosituspituus noin 6000 merkkiä.

KIELTEN YO-KOKEET

- Yksi koe, jossa useita osioita
- Edellyttää
  - monipuolista kielen osaamista
  - laajaa eri alojen sanaston hallintaa
  - kielellistä tarkkuutta

Huom! erinomainenkaan "nettienglanti" ei riitä parhaisiin arvosanoihin.

KIELTEN YO-KOKEET

- Kuunteluosio (n. 1/3 pisteistä)
  - äänitteitä ja videoita; eri aksentteja
  - osan saa kuunnella kerran, osan kaksi kertaa ja videoita rajattomasti
  - kysymykset monivalintaa ja avoimia kysymyksiä
- Kirjoitelma (n. 1/3 pisteistä)
- Luetun ymmärtäminen, sanasto ja rakenteet (n. 1/3 pisteistä)
  - monivalintaa, avoimia kysymyksiä, aukkotehtäviä (vihjeellä tai ilman), käännöstehtäviä
- Kaikki osiot voi tehdä itse valitsemassaan järjestyksessä.

MATEMATIIKAN YO-KOE

- Kokelas voi suorittaa lyhyen tai pitkän oppimäärän kokeen riippumatta opintojen laajuudesta.
- Koe on 2-osainen (A- ja B-osa).
- Koe edellyttää
  - analyyttistä ajattelua
  - ongelmanratkaisutaitoja
  - hyvää laskurutiinia
- Kokeessa ei saa käyttää erillistä taulukkokirjaa eikä laskinta.

MATEMATIIKAN DIGITAALINEN YO-KOE

A-osa

- 4 pakollista tehtävää, ei käytössä symbolisen laskennan tai käyrien sovittamiseen liittyviä ohjelmia ("funktio-laskin" käytössä)
- A-osan palautuksen jälkeen kokelas saa käyttöönsä kaikki koejärjestelmän ohjelmat B-osan suorittamiseen

B-osa

- Käytössä kaikki ohjelmat
- Yhteensä 9 tehtävää, joista vastataan kuuteen.
- [Perusteluiden ja selitysten merkitys korostuu](#), koska matemaattisen tekstin kirjoittaminen on hidasta ja työlästä.
- Tehtäviin voi sisältyä aineistoa esim. liitetiedostona.

REAALIAINEIDEN YO-KOKEET

- Tehtävien määrä riippuu kunkin oppiaineen pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien määrästä sekä oppiaineen ja tehtävien luonteesta.
- Arvioinnissa korostuvat muun muassa seuraavat seikat:
  - laajojen kokonaisuuksien syvällinen hallinta
  - keskeisten käsitteiden ja teorioiden hallinta
  - tiedon soveltamisen, analysoimisen ja arvioimisen taito
  - taito asettaa tieto laajempiin asiayhteyksiin – myös oppiainerajat ylittäen
  - aineistojen perusteltu ja tarkoituksenmukainen käyttö
  - kunkin tieteenalan luonteen mukainen esitystapa ja kielenkäytön täsmällisyys

REAALIAINEIDEN YO-KOKEET

- Tehtäviin saattaa liittyä erillisiä aineistoja, kuten tekstejä, kuvia, tilastoja, taulukoita, videoita, simulaatioita jne.
- Tausta-aineistoja pitää osata hyödyntää tarkoituksenmukaisesti.
- Useimmat tehtävät vaativat yhden laajan vastauksen, mutta osa tehtävistä on voitu jaotella useammaksi pienemmäksi tehtäväksi.
- ks. lisää [Ylioppilastutkinto.fi](https://ylioppilastutkinto.fi) → reaaliaineiden kokeiden määräykset

ESIMERKKEJÄ

Esimerkkejä ylioppilaskokeista löytyy Ylen Abitreeneistä

Biologian YO-koe

OSA I	T1 20 p	pakollinen
OSA II	T2 15 p	
	T3 15 p	Valitaan 4 tehtävää
	T4 15 p	
	T5 15 p	
	T6 15 p	
	T7 15 p	
	T8 15 p	
OSA III	T9 20 p	Valitaan 2 tehtävää
	T10 20 p	
	T11 20 p	

Yhteensä 7
tehtävää

Yhteensä
120 pistettä

Historian YO-koe

OSA I	T1 20 p	Valitaan 3-5 tehtävää
	T2 20 p	
	T3 20 p	
	T4 20 p	
	T5 20 p	
	T6 20 p	
OSA II	T7 30 p	Valitaan 0-2 tehtävää
	T8 30 p	
	T9 30 p	

Valitaan 5
tehtävää

Yhteensä
120 pistettä
(Sen
saavuttaminen
edellyttää
vastausta
kahteen osan II
tehtävään)

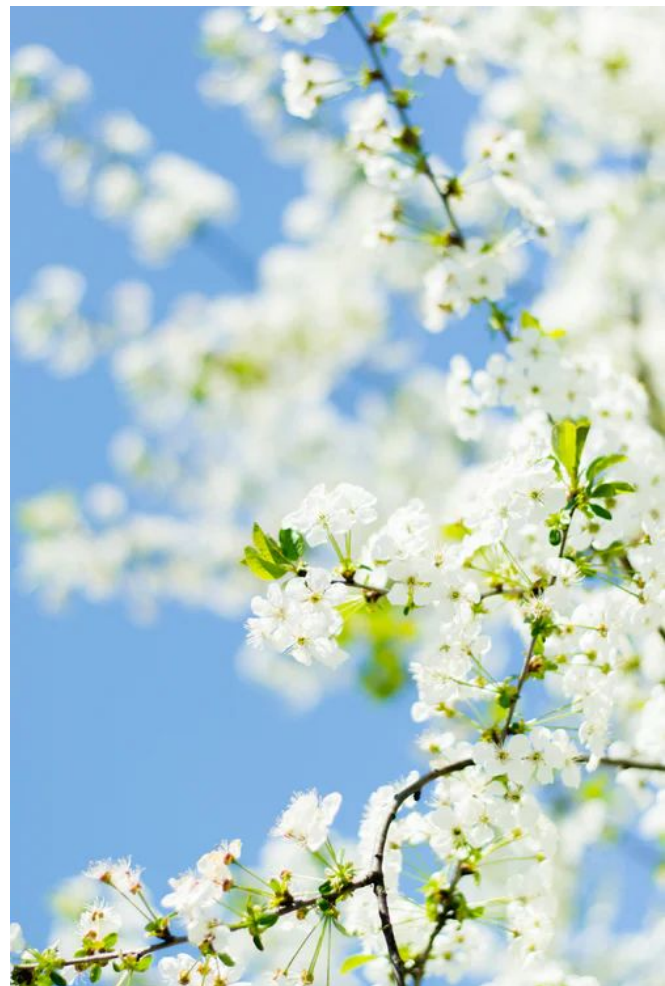
Vastauksiin ei ole mahdollista liittää kuvia.

Vastaukseen voi liittää tueksi piirroksia, kaavioita tai taulukoita.

YLEISIÄ HUOMIOITA

- Oppiaineen **pakolliset kurssit on oltava suoritettu**, jotta yo-kirjoituksiin saa osallistua.
- Vihdin lukio tarjoaa koulukohtaisia kirjoituksiin valmentavia kursseja lähes kaikissa aineissa.
- Suositeltu kirjoitusajankohta perustuu kertaavien kurssien sijoitteluun eri jaksoille.

Lisätietoja lukion nettisivuilta:
opiskelijalle → oppiaineiden sivut

Ilmoittautuminen syksyn 2022 tutkintoon

OHJAUKSEN PIENRYHMÄT

- Ylioppilastutkintosuunnitelmat sekä ensi vuoden kurssivalinnat on suunniteltu pienryhmissä.
  - **Hajauttamissuunnitelma** on näkyvissä Wilmassa → ei ole sitova
  - **Huoltajille** on nähtävillä Wilmassa kohdassa "lomakkeet" →
VILU_ilmoittautuminen ylioppilaskirjoituksiin_huoltaja2

ILMOITTAUTUMISOHJEITA

- Opiskelijat ilmoittautuvat kirjoituksiin itsenäisesti Wilman kautta viimeistään perjantaina 22.4.2022.
- Ilmoittautumisen tekemiseen on lähetetty ohjevideo Wilma-viestillä.
- Vastuu ilmoittautumisen oikeellisuudesta on opiskelijalla.
- Ilmoittautuminen on sitova.
- Ilmoittautuminen vahvistetaan allekirjoituksella 9.5. ro-tunnilla
Vasta allekirjoituksella vahvistettu ilmoittautuminen on pätevä.

TUTKINTOMAKSUT

Ylioppilastutkintolautakunta perii kokelaalta opetusministeriön vahvistamat tutkintomaksut:

- **Perusmaksu 14,00 €**
→ maksetaan jokaiselta tutkintokerralta
- **Koekohtainen maksu 28,00 €**

Opintosihtööri lähettää kesällä opiskelijalle laskun, josta tulee tarkistaa tietojen oikeellisuus.

SYKSYN 2022 YO-KOEPÄIVÄT

SYYSKUU

- ★ ma 12.9. äidinkieli, lukutaito
- ★ ke 14.9. UE, ET, YH, KE, GE, TE
- ★ pe 16.9. A-kieli
- ★ ma 19.9. ruotsi
- ★ ti 20.9. matematiikka
- ★ to 22.9. PS, FI, HI, FY, BI
- ★ pe 24.9. äidinkieli, kirjoitustaito
- ★ ma 26.9. C-kieli

HUOM!

Syksyn kirjoituksiin on valmistauduttava kesällä!

Syksyn kokeisiin EI ole erillistä lukulomaa.

Syksyn yo-kokeet ja 1. periodin päättöviikko osuvat samaan ajankohtaan.

A person is standing on a rocky shore, looking out at a calm lake. In the background, there are large, forested mountains under a hazy sky. The overall tone is serene and contemplative. The text is overlaid on the upper right portion of the image.

Ylioppilastutkinto ja jatko-opinnot

Korkeakoulujen yhteishaku

- Ammattikorkeakouluilla ja yliopistoilla on yhteinen korkeakoulujen yhteishaku.
- Hakeminen tapahtuu opintopolku.fi-palvelussa.
- Yhteishaussa haetaan sekä ammattikorkeakoulujen että yliopistojen koulutuksiin.
- Voi hakea myös toiselle asteelle yo-pohjaisiin koulutuksiin. (jatkuva haku)

Opintopolku.fi

Korkeakoulujen opiskelijavalinnat vuodesta 2020 lähtien

- Todistusvalinta pääasiallinen väylä korkeakoulutukseen
- Vähemmän pääsykokeita, soveltuvuuskokeet mahdollisia
- Koulutusala voi vaihtaa, ns. siirto-opiskelijoiden valinta
- Avoimesta korkeakoulusta tutkinto-opiskelijaksi
- Yhteispistevalinnasta luovuttu
- Lisätietoa:

minedu.fi/opiskelijavalinnat-ja-yhteistyö

Mikä ei muutu?

- Korkeakouluilla on edelleen autonomia valintaperusteista.
- Valintakokeella valituksi tulemisen mahdollisuus säilytetään niille, jotka eivät tule valituksi todistuksella.
- Erilliset soveltuvuuskokeet ovat edelleen mahdollisia.
- Ensikertalaisten kiintiöt säilytetään.

Korkeakoulujen yhteishaku (2022 kevät)

- Vuodessa kolme yhteishakua, kaksi keväällä ja yksi syksyllä.
- Kevään molemmissa ja syksyn hauissa voit hakea jokaisessa kuuteen (6) kohteeseen.
- Kevään ensimmäisessä (vieraskieliset, taide) haussa voit tulla valituksi useampaan kohteeseen.
- Kevään toisessa haussa voit tulla valituksi vain yhteen.
- Voit kuitenkin ottaa **vain yhden paikan vastaan** syksyllä alkavaan koulutukseen.

Opiskelupaikan vastaanottaminen

- Huom! Opiskelijan on mahdollista hakea erityisjärjestelyjä pääsykokeisiin.

Korkeakouluvalintojen pisteytys

[Ammattikorkeakoulujen pisteytystaulukko](#)

[Yliopistojen pistetaulukot](#)

Kiitos osallistumisestanne! Kysymyksiä?

Jere, Jerry Scott ja Jim Borgman

VIHDIN LUKIO

vihti.fi/lukio

@vihdinlukio

